

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petiti & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petiti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštarnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MUSSOLINI SI DELA REKLAMO

Poset ameriškega zunanjega ministra je izkoristil za to, da se predstavi Ameriki kot največji mirovni apostol Evrope

Rim, 10. julija. Po snočnem sestanku s Stimsonom je ministrski predsednik Mussolini sprejel ameriške novinarje ter jim dal daljšo izjavo, ki jo objavlja danes tudi službena agencija Stefani.

Mussolini opozarja uvodoma v svoji izjavi, da je Stimsonovo potovanje po Evropi kljub temu, da nima službene značaja, velike važnosti, ker gre za zunanje ministra največje republike na svetu. Prehajajoč na Hooverovo akcijo je Mussolini povdarjal, da Evropa lahko mirno računa s skorajšnjo gospodarsko obnovo, če bo ostala mirna. Italija je inicijativno predsednika Hoovera od vsega početka podpirala. Mussolini smatra to inicijativno predsednika ameriških Zedinjenih držav za največji politični dogodek po svetovni vojni.

Prehajajoč na razorožitveno konferenco je Mussolini naglasil, da bo Italija sodelovala na tej konferenci z največjo lojalnostjo in da je pri tem našla popolno razumevanje g. Stimsona. Na vprašanje nekega novinarja ali namerava Italija nastopiti na razorožitveni konferenci s kakimi konkretnimi predlogi, je Mussolini izjavil, da je Italija pripravljena sprejeti najnižje stanje oborožene sile, tudi če bi se Italiji ne odmerilo več kakor 10 pušk, predpostavljajoč seveda, da nobena druga država ne bo imela več. V svoji odkritosrčni mirovni politiki je Italija vedno naglašala, da bo po razorožitvi rešena ne samo gospodarska, marveč tudi politična in moralna kriza, ki razkrajja Evropo in ves svet. Skrajni čas je, da se podvzamejo odločni ukrepi za rešitev tega problema. Vse to

traja že predolgo. Razorožitvena konferenca je neobhodno potrebna, sicer bodo narodi izgubili zaupanje v svoje vlade. Evropa po razorožitveni konferenci ne sme biti razočarana. Datum razorožitvene konference se ne sme več odlagati in Italija bo v vsakem primeru vztrajala na tem, da se sestane ta konferenca ob že določenem roku, to je 2. februarja 1932.

Ob koncu svoje izjave se je Mussolini zelo optimistično izrazil o popuščanju gospodarske krize v prihodnjih letih, zlasti v primeru, če bo razorožitvena konferenca končala z uspehom. V tem primeru se bo ozračje, ki je sedaj zelo temno, razjasnilo, v nasprotnem primeru pa se bodo zbrali nad Evropo in ostalim svetom še bolj temni oblaki.

Velika neurja na severu

Na Vzhodnem morju divja tak orkan, da je nemogoč vsak promet — V Galiciji so velike poplave

Berlin, 10. julija g. Od včeraj divja na Vzhodnem morju hud orkan, ki je onemogočil parniški promet med Nemčijo in skandinavskimi državami. Tudi železniški vlaki med celino in Švedsko niso mogli zapustiti izhodnih kolodvorov v Nemčiji in na Danskem. Na otoku Rügen je povzročil vihar silna opustošenja na poljih in po naselbinah. Avtobusni promet na otoku

so morali ustaviti, ker so vse ceste zaradi porušenih dreves neprehodne. Lvov, 10. julija g. Galicijo je zadela težka vremenska katastrofa. Zaradi večdnevnihih nalivov je reka Sero-moš preplavila bregove in povzročila ogromno škodo. Voda je odnesla 5 železniških mostov. Ceste so poplavljenе, tako da promet počiva. Več oseb je utonilo.

Venizelos o svojem potovanju po Evropi

Izjava grškega državnika dopisniku Avale — Venizelos bo zastopal Grčijo na londonski konferenci

Atene, 10. julija. AA. Predsednik grške vlade Venizelos je o namenu svojega potovanja po Evropi izjavil dopisniku Avale: »Poleg oddiha je moje potovanje v zvezi z otvoritvijo Byronovega muzeja. Ker pa bodo tedaj v Londonu razpravljali o raznih vprašanjih Hooverovega predloga, sem sklenil, da bom osebno zastopal Grčijo na takratni konferenci in da bom sledil nadaljnjemu razvoju teh vprašanj. Stališče grške vlade o teh vprašanjih sem pojasnil v svojih izjavah v parlamentu. Grška vlada ne more sprejeti Hooverovega predloga, ker nalaga Grčiji nove finančne obveze. Pri tej priliki se bom sestal z angleškima ministroma Macdonaldom in Hendersonom. Obama bom pojasnil stališče grške vlade.

Kaj hočete doseči s svojim potom v Rumunijo?

Rumunski poslanik, je nadaljeval g. Venizelos, mi je izročil povabilo predsednika rumunske vlade g. Jorje, naj obiščem Bukarešto. Kakor znano, smo pred podpisom trgovinske pogodbe z Rumunijo. Ker pogodba še ni podpisana, ni izključeno, da bomo to storili o priliki mojega poseta v rumunski prestolnici. Ta obisk je podoben obiskom, ki sem jih napravil v raznih prestolnicah zapadne in srednje Evrope.

Kaj sodite o izjavah predsednika nove bolgarske vlade Malinova in ministra za

trgovino Petrova novinarjem v Grčiji?

Mi pozdravljamo te izjave, kakor tudi druge izjave dobre volje. Novi bolgarski ministri niso mogli ravnati drugače. Njihova gesta je dobra.

Ali ste, gospod predsednik, za nadaljevanje pogajanj?

»To je še prerano,« je odvrnil g. Venizelos. »Bolgarska vlada je šele sestavljena. Malinov je sam izjavil, da še ne pozna vseh vprašanj in da mu bistvo problema še ni jasno. Pozdraviti pa moram dobro voljo, ki želi pospešiti gospodarske in trgovske stike z Grčijo in Bolgarijo. Saj so ti stiki v interesu obeh držav.«

Kdaj bosta turška državnik Izmed paša in Teftik Ruždi bej posetila Atene?

Tega obiska ne bo pred oktobrom. V notranji politiki sem optimist. To pa zato, ker se nisem končal svojega poslanstva.

O protizidovskih izgradnjah v Solunu je Venizelos izjavil:

»Moram povdariti, da so te izgrede povzročili ekstremni neodgovorni nacionalistični krogi v Solunu in da so nastali brez vsakega poudarka s strani Židov. Židje so bili popolnoma nedolžni in je množica prestrogo sodila.«

Bukarešta, 10. julija. g. Današnji tisk potrjuje vest, da bo grški ministrski predsednik Venizelos koncem julija obiskal rumunsko prestolico. Posetu pripisujejo velik političen pomen.

Rim proti Rimu

Odnošaji med Vatikanom in Kvirinalom so vedno bolj napeti — Italija se ne bo pustila voditi od zunaj

Berlin, 10. julija. AA. Iz Rima poročajo, da je postal odnošaj med Vatikanom in italijansko vlado po zadnji papeževi okrožnici tako napet, da zahteva rimsko časopisje, naj vlada odpove konordat in lateranske pogodbe. Vladni krogi izjavljajo, da je nastal po papeževi okrožnici popolnoma nov položaj.

Milan, 10. julija s. Arnaldo Mussolini, brat ministrskega predsednika, piše danes v daljšem članku o fašizmu in Katoliški akciji tudi o situaciji, ki je nastala po papeževi encikliki. Dasi vztrajata obe stranki nespremenjeno na svojih stališčih, so vendar številne osebnosti, ki jih je vprašal, nastopile za sporazum, čim bodo točno določene meje posvetnih in verskih pravic.

Razčiščenje nekaterih formalnih nesporazumljenj se bo dalo lahko izvesti pri razpravi mizi. Nič manj težko ne bo tolmačenje čl. 43 koncordata. Problem je postal samo zaradi tega zapleten, ker se je vanj vmešala inozemska javnost. Cerkev je v tem oziru zagrešila napako, ker utegne pretirana solidarnost postati breme. Za Italijo velja tudi v tej zadevi, kakor v vseh drugih težkih vprašanjih načelo, da ravna samostojno.

Rim, 10. julija. Vsi italijanski listi poročajo danes, da bo Italija odpravila konordat in lateranske pogodbe. O tem je sklepal snoči ministrski svet, vendar pa njegovi sklepi dosedaj še niso objavljeni.

Naši v Parizu

Pariz, 10. julija. AA. Delegati jugoslovenskih trgovcev, obrtnikov in jugoslovenskih novinarjev so včeraj obiskali kolonialno razstavo. V imenu sprejemnega odbora in kot zastopnik maršala Lyauteyja je goste pozdravil grof De Vogüé. V restavraciji palače za informacije je bil nato gostom prirejen svečan banket. Govorniki so slavili trajnost in prisrčnost francosko-jugoslovenskega prijateljstva.

B. Vošnjak dopisnik francoske akademije

Pariz, 10. julija. AA. Francoska akademija je imenovala bivšega poslanca gosp. Bogomila Vošnjaka za svojega dopisnika.

Mussolini pride v Monakovo

London, 10. julija. Tukajšnji listi poročajo iz Rima, da bo Mussolini z zunanjim ministrom Grandijem klub dosedanjim demantijem vendarle vrnil poset kancelarju Brüningu. Predvidoma bo meseca avgusta prišel v Monakovo, kjer se bo sestal z nemškimi državniki.

Novomeški vlomilec Ferjan obsojen v Beljaku na 7 let

Celovec, 10. julija. g. Tolpa vlomilec je lani izvršila več tatvin v franciškanskem samostanu v Novem mestu v Jugoslaviji. dalje pri okrajnih glavarstvih v Wolfsbergu in Spitalu ob Dravi ter nekaterih trgovinah v Beljaku. Vodja vlomilcev, 26letni pomožni delavec Gustav Ferjan, je bil včeraj pred potratnim sodiščem v Beljaku zaradi številnih tatvin iz navade obsojen na sedem let težke ječe.

Povabilo Amerike na razorožitveno konferenco

Zeneva, 10. julija. AA. Društvo narodov je povabilo Združene države Severne Amerike na razorožitveno konferenco, ki bo februarja meseca. Po poročilu iz Washingtona bo vlada Združenih držav to povabilo sprejela.

Ustanovitev poštne hranilnice v Rumuniji

Bukarešta, 10. julija. c. Po vzoru jugoslovenske Poštne hranilnice je sedaj tudi v Rumuniji osnovana rumunska poštna hranilnica, ki bo začela poslovati s 1. avgustom.

Italijansko odklikovanje egiptskega zunanjega ministra

Rim, 10. julija. AA. Italijanski kralj je odklikoval egiptskega ministra za zunanje zadeve Abdel-pašo z redom italijanske krone.

Sanacija nemških financ

Pogajanja za novo posojilo Nemčiji v Londonu in Parizu — Nov bančni polom v Nemčiji — Ameriški glasovi o posledicah moratorija

Berlin, 10. julija. AA. Mednarodna finančna pogajanja se vrše zadnje dni v ekspresnem tempu. Včeraj je predsednik državne banke dr. Luther odpotoval z letalom preko Amsterdama v London. Tu je imel dveurni razgovor z nemškim poslanikom v Londonu Neurathomom. Po tem razgovoru se je dr. Luther napotil na kolodvor, kjer ga je že čakal guverner angleške Narodne banke Norman Montague. Z Londona sta oba odpotovala v Pariz, kamor sta prispela ob 11. zvečer. Norman odpotuje iz Pariza brez postanka v Bazeli, kjer se bo udeležil seje upravnega sveta mednarodne reparacijske banke. Predsednik nemške narodne banke pa ostane v petek v Parizu. Imel bo razgovor s predsednikom francoske narodne banke. Gre za to, da podaljšajo inozemske narodne banke Nemčiji rediskontni kredit v znesku 100 milijonov dolarjev, ki zapade 16. julija. Nadalje naj bi mednarodni bančni konzorcij ta kredit zvišal na 1000 do 1500 milijonov nemških mark.

London, 10. julija g. O pogajanjih predsednika nemške Državne banke dr. Luthra, ki se mudi v Londonu, se je izvedelo, da gre za kredit 1 do 1.5 milijarde mark, pri katerem bi bile udeležene tudi angleške zasebne banke. V ostalem smatrajo, da bo tudi sedaj stopil v akcijo isti mednarodni konzorcij, ki je nedavno dovolil rediskontni kredit v znesku 100 milijonov dolarjev. V tem konzorciju je francoska banka udeležena s 25 milijoni dolarjev.

London, 10. julija c. »Daily Herald« in »Financial News« javljata, da je padel v neprimljive znani nemški denarni zavod Darmstätter und National Bank. Če pride do nadaljnjih zapletitajev, bo morala država sanirati zavod s silnimi žrtvami. Te žrtve bi bile toliko, da se ne bi moglo obdržati v Narodni banki toliko zlata, kolikor je potrebnega za pokritje marke.

Pariz, 10. julija. AA. Havas poroča iz Berlina: Trgovinski minister je odredil kazensko preiskavo, ker je banka zašla v konkurz zaradi lahkomišelnega in nepravilnega poslovanja.

London, 10. julija g. Zakladni kancelar Snowden je izjavil danes popoldne v Spodnji zbornici na neko vprašanje, da Anglija razen 11 milijonov funtov, ki jo stane Hooverov moratorij, ni pripravljena dati novih žrtve.

Newyork, 10. julija. d. »Newyork Times« se bavi v uvodniku z uspehom Hooverove akcije in pišejo med drugim:

V ameriških gospodarskih in političnih krogih prevladuje prepričanje, da po letu Hooverovega leta dosedanje pogodbe nikdar več ne bodo uveljavljene v svoji sedanjih obliki. Iz dejstva, da je sodelovanje Amerike Evropi potrebno bolj ko kdaj poprej, izhaja neobhodna potreba po izpremembi dosedanje ameriške politike. Ni treba biti finančni prorok, pa vendar se lahko že sedaj napove, da se Youngov načrt mora izpremeniti. Četudi znači Youngov načrt v primeru s Dawesovim velik korak naprej, je danes vendarle jasno, da osnovanje banke za mednarodna plačila ni uresničilo pričakovanj. Brez izgube časa naj se državniki in svetovni gospodarji vseh držav zedinijo na svetovni konferenci in političnim odnošajem. K sreči, zaključuje list, je tak načrt že pripravljen in ni več daleč čas, ko bo predložen javnosti.

Lepi lasje — vzlic vročini in prahu!

Zlasti kadar je vroče, je treba, da si umivate lase z Elida Sham-poonom. Tako vam ostanje lasje vedno zdravi in negovani. Vi sami pa se počutite prijetno osveženi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Huda nesreča pri žaganju drv

V skladišču tvrdke Čebin se je velika skladišnica drv sesula na delavce — Eden je smrtno nevarno ranjen, dva pa sta bila hudo ranjena

Ljubljana, 10. julija.

Tvrdka s premogom in kurivom Dominik Čebin ima svoja skladišča drv in premoga ob Pokopališki ulici št. 4. Posebno skladišče, ki je na eni strani odprto, je določeno za shrambo bukovih metrskih drv. Tvrdka je najela pri Žitniku z lžanske ceste cirkularno žago, da bi danes delavci razžagali tri skladiščne bukove drve. Drva so bila naložena v pet metrov visoke skladiščne drve pri drugi.

Gosp. Žitnik je davi poslal svoja delavca in sicer žagarja Viktorja Lahajnerja in delavca Alojzija Lapajnerja s cirkularno na skladišče g. Čebina. Poslovodja tvrdke g. Pavel Turk je dal k žaganju še tvrdkinega delavca Ivana Urankarja, doma iz Smartnega pri Kamniku. Poslovodja je še opozoril, naj bodo pri žaganju previdni in naj z visokih skladišč drv najprej zmečejo. To je povsod običajno.

Delavci so začeli kmalu po sedmih tik prve skladiščne žagati bukova polena, ne da bi jih prej zmetali s skladiščne. Ko so sežagali že prvo skladiščno, se je okrog 7.30 druga, še cela, pet metrov visoka skladiščna z velikim trusem sesula na cirkularno in na delavce.

Zena poslovodje Angela Turk je prva začela grozen trušč in je takoj hitela na skladišče. Ni bilo čuti nikakega glasu na pomoč, nikakega klica, niti stoka, ker je bilo znamenje, da so drva s tako silo padla na delavce, da so se vsi onesvestili.

Začela je klicati na pomoč in sama pričela takoj razmetavati drva. Na pomoč so prihiteli v bližini stanujoči inž. Pirč s služkinjo in dva delavca iz bližnjega skladišča drv tvrdke »Ilirije«. Hkratu so iz pisarne »Ilirije« telefonirali po rešilni avto. Z največjo naglico so odmetali polena in izvlekli ponesrečence na prosto. Na tleh pod drvi je bila velika m'aka krv.

Najhuje je bil poškodovan in popolnoma nezavesten Žitnikov delavec Alojz! Lapajner, doma iz St. Jurja pri Mirni peči na Dolenjskem. Z rešilnim avtom so ga takoj odpeljali v bolnico. Njegove identitete dolgo niso mogli dognati, ker ni imel pri

sebi nikakih dokumentov in ni bil redno zaposlen pri tvrdki. Težko poškodovani Lapajner je imel skoraj popolnoma azbito glavo in je dobil hude poškodbe po vsem telesu.

Z drugim rešilnim avtom so v bolnico odpeljali pri tvrdki Čebin zaposlenega delavca Ivana Urankarja, ki je dobil težke poškodbe na glavi, na nogah in rokah. Levo nogo mu je skoro popolnoma zmečkalo. Njegovo stanje pa drugače ni kričuno, dočim se njegov tovariš Lapajner bori s smrtjo.

Žagar Viktor Lahajner, ki je stal pri cirkularni, je imel še srečo. Drva so ga sicer tudi podsula, toda njegove poškodbe so lažje značaja. Dobil je poškodbe na rokah, nogah in hrbtu, a je ostal pri zavesti in je odšel sam k zdravniku na OUZD.

Prepovedani listi in knjige

Beograd, 10. julija. AA. S sklepom notranjega ministra je prepovedano uvažanje in širjenje listov: »New Canadian«, ki izhaja v Winnipegu v Kanadi; »Ruski Golos«, ki izhaja v ruščini v Newyorku kot komunističen organ; »Ukrajinski robotnik«, ki izhaja v Winnipegu; »Novi mir«, ki izhaja v ruščini kot komunističen organ; »Rabotniki«, ki izhaja v poljščini v Detroitu; »Rabotniki«, ki izhaja v ruščini v Winnipegu, in knjiga »The XYZ of Communism«, ki je izšla v Newyorku.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2273.58—2280.52, Berlin 1339.56 — 1343.58, Bruselj 788.39 — 790.75, Budimpešta 986.72 — 989.68, Curih 1095.75 — 1099.05, Dunaj 793.86 — 796.20, London 274.87 — 275.69, Newyork 5637.04 — 5654.04, Pariz 221.34 — 222, Praga 167.21 — 167.71, Trst 295.73 — 296.63.

INOZEMSKA BORZE.

Curih. Beograd 9.1075, Pariz 20.205, London 25.085, Newyork 515.40, Brusej 71.95, Milan 26.98, Berlin 122.27, Dunaj 72.45, Sofija 3.7325, Praga 15.26, Varšava 37.75, Budimpešta 90.05, Bukarešta 3.07.

Pretirane cene na naši rivijeri

Celo v svetovno znanih zdraviliščih in letoviščih ni take draginje, kakor pri nas

Splitska »Novo Dobro« priobčjuje zanimiv članek o razmerah na naši rivijeri, posebno pa o cenah, ki so po splošni sodbi odločno pretirane. Uredništvo lista je prejelo iz občinstva dopis, v katerem je rečeno, da se hotelirji pritožujejo na letošnji slabi poset tujcev na naši rivijeri, da so pa sami krivi, da so začeli tujci izostajati. Za denar namreč, ki ga zahtevajo naši hotelirji od gostov, jim ne nudijo niti polovice onih udobnosti, ki bi jih lahko imeli na pr. v letoviščih francoske rivijere. To je treba povedati enkrat odkrito, pravi dopisnik splitskega lista. Naj grede naši hotelirji na francosko rivijero, pa se bodo prepirali, kaj nudijo tam hotelirji svojim gostom za iste cene. Na francoski rivijeri je mero trikrat dražje, kakor pri nas, druga živila pa celo 4 ali 5 krat.

Zaradi pretiranih cen tujci ne prihajajo k nam, ali kdor pride enkrat, se ne vrne več. Res imamo prekrasne kraje, toda tujci hočejo poleg naravnih lepote za svoj denar tudi pošteno hrano, dobro postrežbo in razne udobnosti. Povsem naravno je, da jim zdaj v začetku pri nas ne moremo nuditi udobnosti hotelov švicarskih letovišč ali francoske in italijanske rivijere, pač bi jim pa mogli nuditi dostojen hotel z odgovarjajočimi cenami. Naši hotelirji pa zahtevajo toliko, kolikor se plačujejo na prvovrstnih hotelih francoske in italijanske rivijere in zato ni čuda, da so začeli tujci hoditi v Francijo in Italijo.

Do tega spoznanja je prišel dopisnik splitskega lista na svojem nedavnem potovanju po Švici in Franciji. Med drugim je posetil tudi svetovno znano francosko zdravilišče Vichy, kjer so cene po restavracijah in kavarnah znatno nižje kakor v Splitu,

penzija se pa dobi že od 40 frankov dnevno. V Nizzi, Marsellu in Parizu so pa cene še za polovico nižje. Pa tudi našim državljanom se zdi Split izredno drago mesto. Najbolj se čudijo oni tujci, ki pijejo dalmatinsko vino, o katerem so slišali, da ga prodajajo vinogradniki po 2-3 Din liter, tujci ga morajo pa plačevati po 16-24 Din, kar pomeni 100 do 200 odstotkov dobička. Ob nedavnem sokolskem zletu so se čute pritožbe udeležencev iz Srbije, Hrvatske, Bosne in Vojvodine glede cen po splitskih gostilnah in kavarnah in vsi so trdili, da je Split najdražje mesto v naši državi. Dopisnik splitskega lista pravi, da bodo domačini in tujci pravili doma o tem in da začno hoditi v Slovenijo, kjer so hotelirji mnogo bolj praktični.

Tudi beograjska »Politika« je priobčila te dni članek, v katerem ugotavlja, da so bile cene v Splitu ob sokolskem zletu odločno pretirane. Pa ne samo v Dalmaciji, temveč tudi v Hrvatskem Primorju se opaža povsod tendenca navijanja cen in izkoriščanja tujcev. Zanimivo je, da pobirajo poleg drugih tako tudi tako zvano nastanbeno takso, v nekaterih krajih pa takso za promenadne koncerte, čeprav jih ni. Po kavarnah prodajajo vžigalice po 2 Din, cigarete v škatljicah, ki stanejo 10 Din, pa po 13 Din. Penzija stane po vilah skoraj 100 Din, toda hrana je taka, da morajo gostje hoditi večinoma še v restavracije ali kavarne, če nočejo biti lačni, kajti mnoge jedi so nevezne, ker so pritrjene samo za zlodce domačinov. Največ je na naši rivijeri Čehov, ki se zelo pritožujejo, da so cene pretirane. Pritožujejo se pa tudi, da so prometne zveze z našimi letovišči zelo pomanjkljive.

Izprehod po naši bolnici

Splošna bolnica ne more več zmagovati velikega navala bolnikov

Ljubljana, 10. julija.

Te dni je stopilo vprašanje razširjenja naših bolnic v ospredje zanimanja javnosti. Sestala se je oblastno-zdravstvena komisija, da najde rešitev tega perečega vprašanja, medtem pa raste zanimanje, kaj je prav za prav za našo bolnico, ali je v resnici premajhna, kakšni so nedostaki ter kakšno sliko nam nudi vpogled v notranje njeno življenje.

Morda pa tudi poročate, da »se bolnice vsak boji«, kako je potem nastal kar naenkrat takšen naval nanjo in da o bolnici ne čuje nihče niti mnogo slišati... Toda človek ne ve nikdar ne dneva, ne ure, kdaj ga bo pot pripeljala na žalostno Zaloško cesto pred rumeno mrko hišo.

In tako smo prišli pred njo. Pred vhodom stoji slučajno zloglasni zeleni Henrik, ki sicer ni bolnik, toda ima opravka tudi z bolniki. Resen stražnik prihaja iz poslopja s težkim kjučem v rokah. Mislim sem, da bo odklenil bolnika, toda voz je bil prazen, takoj potem pa priskaklja iz rumene hiše mlado dekletko veselo obraza in oblečeno kot se spodobi pristnim gospodičinam. Nekaj žvrgoli, kot bi se izprehajala v prijetni družbi v Tivoliju — in že je pri odprtem Henriku, v katerega skoči kot maček na miš. Ključ zakiplje, konjiček odpeketa od rumene k rdeči hiši...

V sprejemnici me vpraša vratar, če sem bolnik. V sprejemnem uradu škripljeta peresi na vso paro. Uradnika tičita do vratu v delu.

Tako je, vidite, zdaj sem odposlal 40. bolnika. Dnevno jih sprejememo povprečno 70, odpuštili jih pa ne moremo toliko in končno so vsi oddelki napolnjeni do zadnjega kotička. Dopoldne bi morali priti, ko se gnete v čakalnici in na hodnikih skoraj vedno toliko ljudi kot pozimi na Borzi dala. Največji naval je pa navadno ob ponedeljskih in torkih. Najbrž zato, ker se ob nedeljah ponese več ljudi. Največ bolnikov smo pa letos sprejeli zadnjega julija, in sicer 123.

Uradnik lista po knjigi. Citam: ... Sprejetih 90 bolnikov... 100, 80, 60, 98... Največ je visokih števil.

Zapišite povprečno 80, da ne bo kdo rekel, da pretiravamo. Sprejeli bi jih pa večkrat tudi mnogo več, a kaj hočemo, če so oddane tudi že vse rezervne postelje, če ni aiti več žimnice, da bi jih položili na tla. Moramo pa tudi računati na najnujnejše primere, kaj bi pa naj storili, če bi morali odkloniti napol mrtvega človeka. Toda izbira je težka, ne more se kar na prvi pogled ugotoviti, kdo je bolj potreben zdravniške pomoči. Neko dekletko je prišlo že 7-krat ter smo jo hoteli že zaradi tega sprejeti — vendar je nismo mogli. Vseh postelj imamo skupno z otroško bolnico, ki je v Stare pravde ulici ter šteje 89 postelj, 843, tu jih je torej 754, bolnikov je pa danes v bolnici 790, 36 jih po tem takem nima postelj. Najbolj je prenapolnjen I. kirurški oddelki, v katerem je 175 postelj in 216 bolnikov. Na internem, II. odd., je 189 postelj in 170 bolnikov, III. odtolški šteje 33 postelj in 58 bolnikov, IV., dermatološki 87 postelj in 61 bolnikov, V., okulistični 131 postelj, 132 bolnikov, infekcijski, VI., na katerem so samo bolniki oboleni na difterijo ali škrlatinki 54 postelj, 45 bolnikov, VII., nevrološki oddelki pa šteje 44 postelj in 36 bolnikov in oporovalnica 38 postelj in 28 bolnikov. Skupno je bilo letos do danes sprejetih 10.150 bolnikov, odklonjenih pa 1773, dočim jih je bilo lani do konca julija sprejetih 9711. Edino otroška bolnica ni prenapolnjena, ima 49 bolnikov in 89 postelj.

Stalno so zlasti prenapolnjeni kirurški, interni in odtolški oddelki. Potrebno je predvsem zgraditi nov, primeren kirurški oddelki in oddelek za tuberkulozne bolnike.

Po tem pogovoru sva krenila v kirurški oddelki. Bil je baš čas zdravniških pregledov in kmalu potem so že delili večerjo, zato so bili zkoraj vsi bolniki v posteljah, tudi lažje bolni, ki smejo iz sobe na vrt. Pogledala sva v velike sobe le mimogrede. Nekateri bolniki so naju gledali s vprašujočimi očmi, češ, ali bo kaj dobrega, mnogi so pa tudi očividno trpeli, stekali so v vročici z obkladki na čelih. Prvo pade povsod v očeh prenapolnjenost, skoraj v vsaki sobi leže bolniki tudi na tleh ter raznovrstna ležišča prav za prav tvorijo 3 razrede v enem razredu: bolniki na posteljah I. razred, na nosilnih II. in na tleh III. Bolnikov v II. razredu nisva nadlegovala, po velikih sobah III. razreda pa tudi nisva nikjer dolgo pasla oči, saj vidi človek na prvi pogled dovolj trpljenja in slika je skoraj povsod v splošnem ena in ista. Trpeči, shujšani obrazi, nekaj bolnikov leži z motnimi očmi v groznici, drugi pa gledajo nekako topo začuden človeka, ki ne spada v njihovo družino. Bolniki ene sobe namreč tvorijo občestvo trpečih, vse združuje bolezen in nemoč ter so zaradi tega ena družina kakor vojaška jedinica, ki jo družni enak način življenja, skupne dolžnosti, pravice in brige v skladen mehanizem, kateremu dajejo in jemljejo življenje »višje sile«. Ti občutki se polaste človeka, ko hodi tako od sobe do sobe kot od prividov do prividov — trpkih in mučnih, še lizol vzbudi takšen občutek in ni treba filozofirati in ne fantazirati.

Nihče ne more ostati dolgo v bolnici, operirani na slipežni ostanjejo po 14 dni, če se zdravljenje normalno razvija. Rekonvalescentov ni.

V internem oddelku se nudi človeku na prvi pogled ista slika. Če pa pozorno pogledaš, vidiš, da so obrazi bolj presti, nekateri skoraj pepelnate barve in vsi so shujšani. Nekdo suho kašlja. Tudi tu leže bolniki na tleh. V pritišču na levi je »Srpska soba 1919-1920« v spomin na srbske vojaške, ki so se zdravili v omenjenem letu v nji.

Povsod vidiš, da ima pomožno osebo polne roke dela.

Nič več jih ni kot jih je bilo v normalnih razmerah, seveda imajo mnogo dela, pravi moj vodnik.

Posebnega stanovanjskega objekta osebo nima. Spe po posameznih oddelkih ter morajo n.p. v kirurškem oddelku hoditi v svojo sobo skozi bolniške sobe.

V oddelku primarija dr. Pogačnika nisva vstopila.

Baš zdaj je pri operaciji, ker so spuščene zavese.

To je pa kuhinja v tem delu, v drugi polovici pa pralnica, mi pojasnjuje uradnik, ko stopava mimo precej dolgega poslopja. Zunanja stran je pri kuhinji popolnoma oguljena, še celo opeka je zelo razpadla.

Od soper, prej kuhinja ni imela ventilacije. Lani so tudi instalirali moderen plinski štedilnik. Kuhinja je tudi premajhna. Vaak oddelki ima po enega ali po dva manjša plinska štedilnika za kuhanje čaja ponoči, gretje in podobne stvari.

Za poslopjem pralnice in kuhinje je ob Ljubljani majhno gospodarstvo poslopje. Bolnica ima 2 para konj in navadno okrog 60 prašičev. Prostora je malo in tudi sicer v takšnih razmerah o velikopoleznem gospodarstvu ne more biti govora.

V zloglasni dermatološki oddelki nisva smela stopiti, na VII. oddelku pa ni bilo toliko primarija, da bi naju spustil vanj. V pritišču je oddelki za umobolne, v I. nadstropju pa za živčno bolne bolnike, v levi

polovici so ženske, v desni pa moški. Za najbolj mirne umobolnike je bolnica v bivši prisilni delavnici, kamor jih pošiljajo s oddelka VII. in s Studena, kakor se pač ravna bolniki s kanariki katerih žvrgoljenje baje pomirjevalno vpliva na živce.

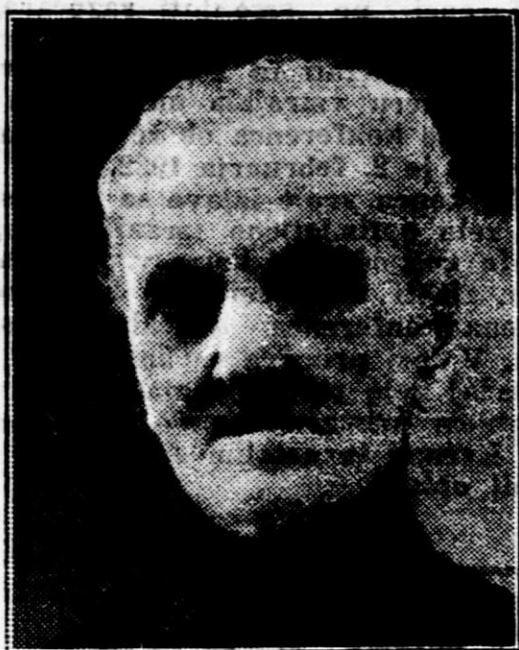
Na bolniškem ozemlju, v bližini I. oddelka so nedavno postavili tudi trafiklo, da bodo imeli bolniki v svoji republiki bolj pri rokah tobak, ki pa še ni odprta.

Bolnici vsak rad zapusti, zato je bilo slovo kratko in naglo, nazaj grede me je pa spremljal — lizol. Edina prijetna svesi je, ko tako odhajaj iz bolnice — da ti ne bo treba v njo, še zboliti, saj je itak prenapolnjena.

Zadnja oskrbnica škofjeloškega gradu

Ljubljana, 10. julija.

Jutri dopolni 90 let tašča našega popularnega g. Franchettija g. Terezija Rantova. Predobra gorenska mama je bila rojena na Koroški Beli, kjer je preživela tudi svojo mladost s sestro, ki je mati g. prof. dr. Janka Pretnarja. Zala in kakor jelka vitka Režika je vzela za moža korenjaka Primoža Ranta in se preselila s njim v škofjo Loko na Grad, kjer je bil njen soprog oskrbnik. Kaj vse je povedati o romantični ponosni gradu briznastih škofov! Poleg oskrbnikovega stanovanja je bilo več sob s visokimi policami, ki so bile polne debelih knjig in

fasciklov. Za našo zgodovino neprecenljivi arhiv škofov, ki bo že 40 let že tisoč let, odkar so postali gospodarji loškega gospodstva. In če se oskrbnikovi gospe niso hoteli vneti drva, je stopila v arhiv po star papir, da je z njim podkurila. Tako močan papir je bil, da ga ni mogla pretrgati. Pergament, ki je bil gotovo popisan tudi v slovenskem jeziku, kakor slavni briznastiki spomeniki v Monakovem. Kakor bi jo gnali od doma, jo je zabolelo, ko je zvedela, da so grad kupile nune. Morala se je seliti in pred grad je prišla dolga vrsta voz, ki so nanje naložili ves arhiv in ga odpeljali v Večve v papirnico. Stope so zmele starodavne listine in napravili so iz njih nov papir. Zabili so ga v zabojce in poslali po svetu. Tudi v Gorico je prišel tak zaboj, pa so zatlačili novi papir s starim, da je bil zaboj poln in se ni poškodoval novi papir. V knjigarstvo je prišel kupovati tudi naš rajni zgodovinar prof. Kos. Opazil je stari papir, ga zbral in iz teh ostankov napisal svojo znamenito knjigo. »Dohodki k zgodovini škofje Loke«.

Ko je njen pokojni sin Albin v Kranju prevzel trgovino, se je tudi Rantova gospa preselila tja. Seveda smo bili takoj zgovorjeni, da me je vzela na stanovanje in tudi svojega nečaka Janka Pretnarja, kakopak. Ne, Rantova gospa ni bila študentova mati, bila nam je prava najboljša mama. Nikdar nergava in sitna, vedno dobre volje tudi, če so padle dvojke. Korajžo nam je dajala, da ni nič hudega in se lahko popravi. Vedno korajžna je bila dobrovoljna Gorenska in še sedaj ni nikdar slabe volje. Njen vedri temperament in nadarjenost sta podedovala njen sin Hubert, znani organizator naših izseljencev in izseljenk v Egiptu, ki je sedaj višji vojni svetnik v p., in pa hčerka Celesta, sedaj gospa Franchettijeva, ki je z Zofko Kvedrovno urejala v Pragi »Domačega Prijatelja« in ga izpopolnila v tedaj najbolj priljubljeni družinski list.

Se vedno krepki zadnji oskrbnici škofjeloškega gradu, predobri Rantovi mami še mnogo solnčnih dni!

Prihod tretje skupine ameriških izletnikov

Ljubljana, 10. julija.

Z današnjim monakovskim brzovlakom je prišlo v staro domovino 83 ameriških izletnikov odnomo povratnikov s svojimi družinami. Skupino je vodil iz Clevelanda g. Avgust Kolander, poslovodja tvrdke J. Michels & Co, Cleveland. So vsi ožji rojaki iz Slovenije, po večini z Dolenjske, Notranjske, Stajerske in Prekmurja. Največ je Prekmurcev. Vsi so iskreno želeli videti svoje rojake kraje po dolgi letih trpljenja in trdega dela v tujini. Potovali so po francoski liniji družbe Transatlantique na brzoparniku »Paris«. Večina izletnikov je iz Clevelanda, precej jih je tudi iz New Yorka. Vkrcaji so se 1. julija in vožnja do Havre je trajala samo 5 dni in nekaj ur. Pot je bila zelo prijetna, kajti brzoparnik »Paris« je modern in razkošno opremljen. Dolg je 241 m, širok 28 m in ima 42.053 ton. Potniki so imeli na parniku na razpolago vse, kar so želeli. Med potjo iz Havre so se ustavili v Parizu, kjer so si pod vodstvom vodnikov družbe brezplačno ogledali znamenitosti Pariza in seveda tudi kolonialno razstavo.

Davi ob prihodu v staro domovino so bili na obsejni postaji na Jesenicah vsi prijetno presenečeni. Kljub temu, da ni bil pripravljen odtičeljen sprejem, so jih domači prijetno pozdravili. Carinke in druge oblasti pa so jim šle v vsakem pogledu na roko. Na glavnem kolodvoru jih

je pričakoval izseljenški nadzornik g. Fink in osebje zastopnika francoske linije g. I. Krakerja.

Večina ameriških rojakov, zlasti oni, ki imajo rodoljubne nameravajo stalno ostati doma, le okoli 25 se jih vane v Ameriko. V Ameriki vlada namreč velika brezposelnost.

Sočani! Jutri ob 20. pri Levu redni letni občni zbor. Dnevni red kot običajno. Udeležite se občnega zbora polnoštevno!

Beležnica

KOLENDAR

Danes, petek 10. julija: katoličani Anđalija, pravoslavni: 27. junija Ljubica. DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: Markiza Pompadour.
Kino Ideal: Cirkus Wolfson.
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Leustek, Resljeva cesta 1; Bohinec, Rimska cesta 24; dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Nezavednost trgovskih pomočnikov

Občni zbor pomočniškega zbora Gremija trgovcev je pokazal, da se trgovski pomočniki premalo zavedajo pomena stanovske organizacije

Ljubljana, 10. julija.

V aredo 8. t. m. se je vršil v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani občni zbor pomočniškega zbora Gremija trgovcev. Občni zbor ni bil niti in daleka tako obiskan, kakor bi moral biti in je načelnik zbora g. Milan Kovač, ki je občni zbor otvoril in ga vodil, to ob otvoritvi s pikirani besedami tudi omenil.

Ob 8. uri je otvoril občni zbor načelnik g. Milan Kovač, ki je pozdravil navzoče, posebno pa zastopnika Gremija trgovcev gg. Verbiča in Breznika in razglasil dnevi red. Takoj po otvoritvi je podal svoje poročilo, v katerem je ostro žigosal nezavednost trgovskih pomočnikov, ki najdejo za vse dovolj časa, za svojo stanovsko organizacijo pa niti minute na leto. Ugotovil je prav žalostno dejstvo, da se pomočniškemu stanu godi tako slabo, ker so postali trgovski pomočniki popolnoma tuji svojem pomočniškemu zboru in ga poznajo samo, ko jih nesreča pritira, da iščejo pomoči in podpore. Ob koncu svojega poročila je pozval navzoče, naj store vse moč, da preprečijo tovariše po trgovinah, da bo lepša bodočnost le, če se pomočniki oklenejo svoje organizacije.

Tajnik pomočniškega zbora g. Vladimir Kravos je podal prav obširno poročilo o delu zbora v minulim letu in se tudi dotaknil žalostnih razmer, ki vladajo ne samo med pomočniki, temveč tudi med nameščenci volče. V svojem poročilu je tajnik omenjal, da je pomočniški zbor med letom izvršil nešteto intervencij in povsod energično zastopal interese pomočnikov. Zelo podrobno in izčrпно se je odbor bavil z različnimi socialnimi zakoni in k vsakemu je podal svoje stališče. Zelo veliko važnost je zbor polagal na uvedbo starostnega zavarovanja tudi za trgovske nastavitve in je v zvezi z nameščenskimi organizacijami tudi stavil svoje zahteve na merodajna mesta. Ugotovil je, da so ljubljanski trgovci pokazali veliko razumevanje za uvedbo tega prekoristnega zavarovanja in reči sme, da jih je danes v Ljubljani prav malo, ki bi se uvedbi tega zavarovanja upirali. Tajnik je med drugim ostro žigosal nekega ljubljanskega trgovca, ki je stavil na banksko upravo zahtevo, da se v manufakturnih in galanterijskih trgovinah zviša delovni čas na 10 ur dnevno in je povedal, da se je pom. zbor taki zahtevi energično uprl. Razveljavo dejstvo je, da so se tudi drugi trgovci izrekli proti povišanju delovnega časa v teh trgovinah in je tudi Gremij trgovcev zavzel tako stališče. Tajnik se je dalje pečal z razmerami v pom. zboru samem in omenil žalostno dejstvo, da je še danes med pomočniki vse polno takih, ki sploh ne poznajo pom. zbora in se zato branijo plačevati doklado, ki je po zakonu osovana. Glede na to je tajnik obrazložil pomen pomočniškega zbora in naštel koristi, ki jih pomočniki lahko imajo od svoje organizacije. Ker se je pokazalo, da se pomočniki kljub vsem opominom branijo plačevati doklado pom. zbora, je tajnik v svojem poročilu prosil navzočega delegata Gremija trgovcev, naj podpira prošnjo pom. zbora pri Gremiju, da bodo odšli trgovci sami pri blagajnah plačevali doklado pomočnikom, katero bodo potem pri prvi plači pomočnikom odtgali. Svoje obširno poročilo je tajnik zaključil z željo, da bi bodoče poslovno leto prineslo pomočnikom lepše čase. Tajnikovo poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Blagajnik g. Franjo Melicer je podal blagajniško poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je imel pom. zbor v minulim poslovnem letu 25.373,87 Din prometa in sicer 18.377,12 Din dohodkov in 7021,75 Din izdatkov. Pomočniški zbor si je osnoval tudi podporni fond, v katerega se steka vsako leto 50% vplačane članarine in 50% preostanka ob zaključku poslovnega leta. Iz tega fonda se podeljujejo pomočnikom različne podpore, predvsem brezposelnosti. Take podpore pa se podeljujejo le onim, ki se izkažejo, da so redno plačevali pomočniško doklado. V letošnjem letu je bilo izplačanih okrog 8000 Din podpor. Član nadzorstva g. Stanko Vozelj je poročal, da je nadzorstvo pregledalo knjige in imovino in našlo vse v najlepšem redu ter predlagal odobro in blagajniku absolutno. Zbor je predlog soglasno sprejel. Načelnik se je potem zahvalil blagajniku za verno vodstvo blagajne in trdil. Ravno tako se je zahvalil dosedanjemu nadzorniku g. Vozlju, ki je izstopil iz pom. zbora in oddal mesto nadzornika.

Vršila so se nadomestne volitve in so bili izvoljeni za odbornika gg. Pavel Krulc in Bogomil Guštin, za namestnike gg. Anton Škrajnar, Slavko Mirtič, Stefan Vlač, Milan Osolnik in Stane Megušar v nadzorstvo pa gg. Metod Demšar in Josip Jerič. Ostali odbor na čelu katerega stoji načelnik g. Milan Kovač, podnačelnik Stane Štrekelj, tajnik Vladimir Kra-

vos in blagajnik Franjo Melicer, je ostal neizpremenjen.

Občni zbor je soglasno sklenil, da se tudi za leto 1931/32 pobira mesečna doklada v iznosu 12 Din.

Zastopnik Gremija trgovcev g. Anton Verbič je v lepih besedah pozdravil občni zbor in obljubil, da bo Gremij tudi v bodoče posvetil vso svojo pažnjo pomočniškemu zboru ter ugodil vsem upravičnim željam. Potrčil je navedbe tajnika, da je večina ljubljanskih trgovcev za uvedbo starostnega zavarovanja, četudi jim bodo naložena s tem nova bremena. Reelen in socialno čuteč trgovec pa mora vedno misliti tudi na to, kaj bo z njegovim pomočnikom na stara leta. Ob zaključku svojega govora je izrekel željo, naj bi se pomočniki trdnje oklenili svoje matice — pomočniškega zbora, ker le potem bodo lažje zagovarjali svoje zahteve. Besede g. Verbiča so pomočniki sprejeli z navdušenim odobravanjem. Načelnik g. Kovač se je delegatu Gremija trgovcev iskreno zahvalil za lepe pozdravne besede in želje, nakar je podnačelnik zbora g. Štrekelj v sarkastičnih besedah orisal življenje pomočnika, ki se briga za vse prej, samo za svoj stan in organizacijo ne. Med drugim je povdaril, da bi bil potreben regulativ za nastavitve vajencev, ker se opaža velik naval vajencev na trgovine. Mnozica vajencev ne bo nikoli dobila tako temeljitega pouka, da bi bil trgovski stan dostojno reprezentiran. G. Verbič je povedal, da se trgovci sami otreajo vajencev in da so že sami ukrenili vse potrebno, da bi se omejili dotok novih moči v trgovine.

Po kratki razpravi o stanovskih vprašanjih je načelnik zaključil zborovanje in želel, da bi vsi ostali pomočniki sledili primeru onih, ki so se odzvali vabilu in prisostvovali občnemu zboru. Mi se tej želji pridružujemo, ker je res skrajni čas, da se tudi trgovski pomočniki oklenejo svoje stanovske organizacije.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 10. julija.

Policija je zadnje dneve zalotila več sumljivih žensk, ki iščejo prenočišča po parkih ali se zatekajo v družbi enako sumljivih moških in skednje v okolici in pod kozolet. V nekem skednju v Mestnem logu so se odigravale pravcate orgije, ki so se jih udeleževali tudi razni mlajši pobalniki. Policija se je potrudila, da je spravila pod streho vso lepo družino, obenem pa zasedla tudi par novarnih ženštin v predmestjih, kjer so se potikale po sumljivih lokalih in jih odpravila v bolnico.

Navzile polietni vročini so tudi tatovi silno podjetni. Sleherni dan čujemo o vlomih v stanovanja, barake, podstrešja in kleti. Včeraj popoldne je obiskal neznan umovnič pleškarija Franceta Kristofeleja, ki je bil zaposlen s prepletkanjem sov v Florijanski ulici 22. Ukradel mu je iz žepa listnico, na kar se je »ankrat« vrnil ter mu odnesel 150 Din vreden suknjič, v katerem je bila 100 Din vredna ura. Tat pa tudi poslej še ni miroval. Vrnil se je proti večeru in ukradel še drugega pleškarija Franceta Jančarja, ki mu je izmaknil črno listnico s 60 Din.

Na Krakovskem nasipu sta imela smolo voznika Josip S. ter šofer France S. Polomila sta z vozili dva kandelabra in napravila mestni občini nad 400 Din škodo.

V Zgornji Šiški na Celovški cesti v bližini Kosove gostilne se je danes dopoldne pripetila avtobusna nezgoda. Okrog 10.18 se je peljal trgovski zastopnik Valentin Gregore iz Jarš s kolesom v smeri proti St. Vidu, kjer ga je na malem ovinku dohitel avtobus. Ker je Gregore vozil po levi strani, se je hotel še pravočasno umakniti na desno stran, pa ga je že pograbil avtobus in ga podrl. Gregore je obležal z malimi praskami, a težjimi notranjimi poškodbami. Poškodovanca so nemudoma odpeljali v splošno bolnico.

Prikupil se ji je.
— O, milostiva, vse življenje bi rad poslušal vaš prekrasni glas!
— Nikar ne pretiravajte.
— Saj ne pretiravam, v vašem glasu je res nekaj opojnega.
— O, ko bi le ne pretiravali!
— Saj vam pravim, da ne pretiravam. Iz vaših ust se sliši tudi najbolj bedasto žvekanje kot nebeška godba.

Radovedna hčerka
— Mamica, zakaj ima papa tako redke lase?
— Ker mnogo premišlja.
— Zakaj imaš pa ti tako goste, mamica?
— Ne vprašuj, piši raje domačo nalogo.

Skrbna žena.
— Videti bi moral mojo ženo, kako skrbno zaklepa vsa moje obleke.
— Kadar se vrneš domov?
— Ne, kadar hočem kam oditi.

Dnevne vesti

* Osebnost. Predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani dr. Anton Ržiga nastopi danes svoj letni odmor.

— Čekoslovaški odlikovani polkovnik Tešanovič. Predsednik Masaryk je odlikoval odhajajočega jugoslovenskega vojaškega atašea v Pragi polkovnika generalnega štaba Uroša Tešanoviča z redom Beleha I. III. stopnje. Odlikovanje mu je izročil v sredo minister narodne obrambe dr. Viškovsky. V svojem govoru je minister naglašal, da mu je zelo žal, da se mora posloviti od vojaškega atašea bratske države, od častnika redkega značaja in širokega obzora, ki si je vedno prizadeval, da bi se armadi obeh držav čim bolj spoznali in zblížili. Izrazil je upanje, da ostane polkovnik Tešanovič tudi v bodoče prijatelj Čekoslovaške in da bo nadaljeval svoje delo za poglabitev stikov med obema državama tako uspešno kakor doslej. Končno je minister omenil, kako sta si prijateljski državi vedno dajali druga drugi primer in kako so morali zlasti Čehoslovaci občudovati mnogo levega pri jugoslovenski armadi, posebno hrabrost njenih vojakov. Izročajoč polkovniku Tešanoviču v imenu predsednika odlikovanje je minister naglašal, da bo češkoslovaška republika z odlikovanjem ocenila njegove vojaške zasluge in pa zasluge, ki si jih je pridobil za Čekoslovaško z delom kot vojaški ataše. Po odlikovanju je bil predstavljen ministru narodne obrambe naslednik polkovnika Tešanoviča generalštabni polkovnik Borivoj Josimovič. Svečanemu aktu so prisostvovali načelnik generalnega štaba general Syrový, prvi namestnik načelnika generalnega štaba general Votruba, general Chalupa, polkovnik dr. Vobratiček, majorja Moravec in Paleška itd.

— Učiteljski zadrugi. Knjižnovodski tečaj v Ljubljani. Ker se prične tečaj šole 1. avgusta in traja do 14. avgusta in ker je na merkatilne tečaje naval, podaljšuje sekcija JUU Ljubljana termin za prijavo v zadrugi-knjižnovodski tečaj do 20. julija t. l. Sekcija povrne udeležencem potne stroške, plača prenočišče in preiskrbi brezplačno vse tiskovine in potrebščine za tečaj. Prehrana je v menzi cenena. Učitelji in učiteljice, izrabite ugodno priložnost, ko vam je tečaj na razpolago. — JUU, sekcija v Ljubljani.

— Hrvatski planinci na Donački gori. Hrvatski planinski društvo »Prijatelj prirode«, podružnica Zagreb priredi v nedeljo za svoje člane skupni izlet na Donačko goro pri Rogasči Slatini.

— Novj rektor ekonomske komercialne visoke šole v Zagrebu. Proforski svet ekonomske-komercialne visoke šole v Zagrebu je izvolil za šolsko leto 1981/82 za rektorja rednega profesorja dr. Evgena Sladoviča.

— Otvoritev bakarske proge. Svečana otvoritev bakarske proge bo v nedeljo dopoldne.

— Sprejem učencev v obrtno šolo pri železniški delavnici v Nišu. V obrtno šolo pri železniški delavnici v Nišu bo sprejeto s 1. septembrom do 50 učencev. Šola traja 4 leta in obsega praktičen in teoretičen pouk. Prošnje sprejema uprava šole od 26. do 27. avgusta. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novic« št. 152 z dne 8. t. m.

— Letovišče Jugoslovenskega akademskega kluba. Glavna uprava Jugoslov. akad. kluba kraljevine Jugoslavije je ustanovila v Trogiru pri Splitu letovišče za redne in izredne člane kluba. Stanovanje in hrana stane mesečno 750 Din.

— Opozorilo planincem. SPD opozarja svoje člane, ki posejajo obsejne gorovje, da morajo nositi vedno pri sebi društvene legitimacije, potrjene od policijske oblasti, da se izognejo vsem neprilicam.

— Abiturienti državne gimnazije v Kranju iz leta 1906 praznujejo letos 25-letnico mature. V Ljubljani bivaajo sošolci smo se sporazumeli, da se snidemo dne 2. avgusta zvečer med 19. in 20. uro na vrtu hotela »Union« v Ljubljani ter določili program tudi za naslednji dan. Tovariši, ki se namerjavajo udeležiti tega sestanka, prosimo, da se prijavijo najkasneje do 22. julija Jože Jenku, direktorja državnih železnice Ljubljana.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 21. junija je bilo v dravski banovini 18 primerov tujih bolezni, 17 skrlatink, 77 ospice, 55 davice, 15 šena, 4 nalezljive vnetja možganov, 4 krčevite odrevenelosti, 2 dušilnega kašlja in 1 otroški vročice.

— Razpisana služba. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o bankni upravi v javni ženski bolnici v Novem mestu službo ekonoma v staležu banovinskih uradnikov s kvalifikacijo v zmislu § 20. zakona o bolnicah, odnosno § 45. odst. 2., zakona o uradnikih. Prosilci za to službo morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno odnosno banovinsko službo ter morajo imeti najmanj pet let bolniško - ekonomske ali računsko-upravne službe. Lastnooročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s praviimi in zadostno kolkovanimi prilogi, ki vložiti najkasneje do 30. t. m. pri bankni upravi v Ljubljani.

— T. K. Skalac obvešča članstvo, da so za nedeljo, dne 12. t. m. določeni skupni izlet na Ojstrico praloži na 26. t. m., ker bo ta dan otvoritev sklaške »Luske koč« (1 uro pod Korošico), ter bo skupni izlet združen s to prireditvijo. Odbor.

— Poskusno oranje z ročnim motorjem v drevesnici na Poljanah. Kmetijski družba priredi v nedeljo 12. t. m. ob 9. zjutraj poizkusno oranje z ročnim motorjem »Pionir«, ki izvršuje razna njivska dela. Ta motor je bil opisan v 3. številki »Kmetovalca« v članku »Mali traktorji«. Ta traktor se da uporabiti ne samo za oranje, ampak tudi za okopavanje, branje, za vlečenje vozov itd. Kako izvršuje svoje delo, bomo videli v nedeljo pri tej poizkušnji. Nadalje se bo preizkusil razpisal za ustetna gnojila Ruše-Majš, ki trosi gnojilo na točno gnojila. Ta razpisal je bil opisan v 10. številki »Kmetovalca« v članku »Razpisal za ustetna gnojila«. Kmetovalci iz ljubljanske okolice in drugi inte-

resentje se vabijo, da si v nedeljo 12. t. m. ob 9. ozkedaio delo teh strojev in družbeni drevesnici na Poljanah.

— Delavci iz Luksemburga se vračajo. Preko Jesenic se je s snočnja monakovskim brzovlakom pripeljal v Ljubljano 94 delavcev, ki so bil zaposleni na tovarnah in rudnikih v Luksemburgu. Večinoma so Hrvatje in Dalmatinci, ki so po kratkem odmoru nadaljevali vožnjo proti Zagrebu. Vsi se vračajo domov, ker so bili reducirani in niso mogli nikjer dobiti dela.

— Danski turisti na našem Primorju. V sredo zjutraj je prispela v Zagreb skupina Dancev, odličnih predstavnikov danskega poljedelstva in obrti. Vodi jih Franjo Pakac. Danci so odpotovali iz Zagreba v Hrvatsko Primorje, od koder krenejo v Dalmacijo, Bosno in Hercegovino. V soboto pa odpotuje iz Zagreba na Dansko skupina hrvatskih zadrugnikov, ki se hočejo seznaniti z danskim zadrugištvom.

— Iz Kočevja. Ciril - Metodova podružnica priredi v nedeljo 12. julija popoldne družabni piknik pri Rožnem Studencu (Rosenbrunn). Ob slabem vremenu pa v pivovarni Unin.

— Češko - slovaški učitelji in dijak v Sarajevu. V Sarajevu je prispelo 50 češko-slovaških učiteljev in slušateljev trgovske akademije iz Budjevojic. Izletniki ostanejo v mestu dva dni.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države deloma oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 36,8, v Splitu 33, v Sarajevu 31,3, v Zagrebu 30,2, v Beogradu 29,7, v Ljubljani 26,2, v Mariboru 25 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,5 mm, temperatura je znašala 15,5.

— Samomor Slovenke v Zagrebu. V sredo se je zastrupila v Zagrebu v Stubiški ulici 27, 80-letna delavka iz Slovenije Marija Gaberšek. Pred dvema dnevoma je prišla v Zagreb in so nastanila pri Barbari Vogrinec. Dejala je, da je prišla iskat zdravniške pomoči, ker jo že dolgo muči teška bolezen, obenem bi pa rada dobila službo. Gospodinja je v sredo ločila, da ne more z doma, češ, da ji je slabo. Ko je gospodinja odšla z doma, je vzel Marija 18 »Adelin« pastil, ki ji jih je bil predpisal zdravnik kot lek. Doza je bila tako velika, da je morala nastopiti smrt. Poleg tega je pa Marija izpila še okrog 2 decilitra lizola. Pred samomorom je napisala pismo materi in sestram, v katerem pravi, da gre v smrt zaradi teške bolezni. Ko se je gospodinja okrog polne vrnila, je našla Gaberškovo mrtvo na postelji. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

— 40 let v hotelski sobi. V sredo je umrl v Subotici 85-letni vpokojeni sodnik okrogne sodišča Mihajlo Krajčanec. Njegovo življenje je bilo zelo zanimivo. Kot star samec je stanoval v hotelu »Beograd« v sobi št. 5. nad 40 let. Zadnja leta je bolehal in celih 7 let ni zapustil hotelske sobe. Zadnja njegova želja je bila, da ga pokopljejo v fraku, kar se je tudi zgodilo.

— Na Savo je odšel, pa se ni vrnil. 13-letni Dragotin Jurkovič iz Zagreba, ki ima roditelje na počitnicah in je ostal doma z bratom in sestro, se je hotel vsak dan na Savo kopat. Tudi v ponedeljek se je šel kopat in ko se je vrnil, je prinesel kavčukastega psa in dejal sestri, da mu ga je dal neki gospod. Dotični gospod je dečka povabil, naj se pride kopat tudi drugi dan, češ, da mu prinese še igrač, ker je zelo bogat in brez otrok. Sestra je opozorila brata, naj bo previden. Deček se je šel v torek zopet kopat, toda nazaj ga ni bilo več. Izginil je brez sledu.

— Vnuka zadušila. Zena Ivana Antala v Obrovcu je odšla v sredo zjutraj po opravkih in pustila doma 4 mesečno dete. Otroček se je kmalu prebudil in začel plakati. Tačša je slišala otroka plakati in odnesla ga je iz sobe, da bi se pomirila. Na pragu je pa napadla božjast in z otrokom vred je padla. Ko se je mati vrnila, je našla tačšo ležalo na pragu, pod njo pa otročka. Potegnila ga je izpod nje, toda bil je že mrtev.

— Zaradi bolezni se je obesil. V Malem Bajmoku se je obesil v soboto zvečer 80-letni Vlado Mandić. Starec je zadnje čase pogosto belehal in to ga je pognalo v smrt.

— Samomor vdove zaradi nesrečne ljubezni. 46letna vdova E. Gilice iz Subotice si je zaradi nesrečne ljubezni prerezala trebuh. Hotela se je drugič poročiti, pa se ji je ženin izneveril. Sirota je ležala s prerezanim trebuhom dva dni v bolnici, potem je pa v strašnih mukah umrla.

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisir tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

—lj Rimski id so odkrili ob Rimski cesti, nasproti Ulice rimske legije, pri kopanju temeljev za dvonadstropno stanovanjsko hišo, ki jo gradi podjetje Tönnies tiakar-narju g. M. Hrovatiju. Na kraju, kjer bo stala nova hiša, je bilo prej pritično stanovanjsko poslopje, ki ga te dni podirajo. Ko so ob cesti odstranili ruševine, so pod terenom našli na močno kamnito, ciklopo zidovje, 3 m široko, v zemljo pa sega 4 m ter leži v smeri od juga proti severu, torej v smeri Ulice rimske legije, kar dokazuje, da je temelj rimskega zidu, ki se je raztezal od ohranjenega rimskega zidu na Mirju proti urbulinkam in je tvoril južno-zahodno stranico četverkotnega mestnega obzidja. Odkrito zidovje je izredno dobro ohranjeno ter tako trdno, da ga morajo razkopavati s svedrni na stisnjen zrak, s kompresorjem, s kakršnim so se meščani seznanili spomladi v Selenburgovi ulici.

—lj Most betonirajo. Davi so pričeli betonirati desni mostni lok mostovstva Beton dovažajo po provizoričnem mostičku, ki so ga zgradili v ta namen poleg opaža že so strugo. Lok so pričeli betonirati od Cankarjevega nabrežja proti Wolfovi ulici. Beton mešajo na levem bregu Ljubljanske z mešalnim strojem. Lulu prisostvujejo ljubljanski radovedneži skoraj korporativno, zasedli so

ves desni hodnik frančiškanskega mostu, vendar pa delo zaradi tega ne napreduje nič hitreje.

—lj Prava narodna veselica, kakršno Ljubljana že dolgo ni doživela, bo v nedeljo po telovadnem nastopu Škola I. na vojaškem strelišču na Dolnji cesti. Ogromna značna veranda in senca pod košatimi kostanji, bajna razsvetljava, transparenti in zastava pri zastavi ter vesela pisana množica bo slika, ki bo očarala vsakega obiskovalca. Mladina bo rajala na dveh plesiščih, saj bosta godli kar dve godbi, namreč ona na pihala iz Vevé in pa pravi ciganski orkester, ki bo ogrel tudi najbolj hladnega čemernega. Srečolov bo pa tako bogat, da bo vsak gost lahko neel svoj odpuistik z veselice domov. Tramvajska postaja je ob vhodu in ni se bati, da bi kdo ne našel vojaškega strelišča s prvim telovadnim nastopom mladega Škola IV., kjer nastopijo s puškami tudi gojenci vojne akademije.

—lj Stari smetarski vozovi in veter. Kljub obljubam, načrtom in pritožbam, se pobirajo smeti iz hiš in odvažajo v predmestjih še vedno v starih abitih in najetih vozovih, s katerih jih odnaša zadnje dni veter v celih oblakih po hodnikih in ulicah ter okoli okna v stanovanj, ljudem pa v obraz in na obleko! Tulec, ki sreča tako-le odprto — »kličoc, kar beži pred njo v stranok ulico... Modernizirajte Ljubljano še enkrat tudi tu!

—lj Nova priklada pot je izpeljana na Grad, in sicer s Strme poti za dr. Sejovičovo vilo na grajsko cesto ob Regaljevem gozdiču (gaju).

—lj Psihografolog Sadlucni v Ljubljani. V Ljubljani se mudi že več dni hirosof, psihografolog in fizionomist N. Sadlucni, ki ga naše občinstvo že dobro pozna. Nastani se je zopet v hotelu Slon.

—lj Muslimani, stanujoči v Ljubljani, se opozarjajo, da se je rok za popis oseb muslimanske veroizpovedi podaljšal do vstega 26. julija t. l. Popis se vrši ob delavnikih od 9. do 14. ure in ob nedeljah od 9. do 11. ure v domovinskem uradu mestnega načelstva v Ljubljani, Mestni trg št. 2/II, soba št. 46. Listine, ki jih mora vsako predložiti, so razvidne iz razglaš, ki je nabit na občinski deski in ki je bil objavljen začetkom tega meseca v tujajšnjih dnevnikih.

—lj Sokolsko društvo Ljubljana III. v bežirajskem okraju otvori v nedeljo. 2. avgusta bo komat enoletnem društvenem obstoju svoje lastno letno telovadišče in javno otroško zavetišče. Slovesna otvoritev navedenih naprav se bo izvršila ob 11. dopoldne ob sodelovanju vse članstva, deputacij drugih bratskih društev in prijateljev Sokolstva. Popoldne na prirediti Sokol III svoj prvi javni telovadni nastop. Po telovadbi bo velika ljudska zabava s prav osrečenim, mnogovrstnim sporedom. Bratska sokolska in Sokolstva naklonena društva v Ljubljani in bližnji okolici prosimo, da se pri eventualni določitvi lastnih prireditvev ozirajo na ta dan

Iz Celja

—c Celjski občinski svet je imel v sredo 8. t. m. ob 20.30 svojo izredno sejo. V tajni seji, ki je trajala skoro 2 uri, je poročal za posamezni osek obč. odb. dr. Kalan. Oddanih je bilo 33 službenih mest pri predstojništvu mestne policije v Celju in sicer: mesto konceptnega uradnika, 3 mesta pisarniških uradnikov, 2 mesti pisarniških pomočnic, 4 mesta policijskih agentov, mesto uradnega sluga in 22 mest organov varnostne straže. Imena oseb, ki so bile sprejete v službo mestne policije, bodo šele pozneje objavljena, čim bo banska uprava v smislu § 7. uredbi ministrstva za notranje zadeve o ustroju in delokrogu predstojništev mestnih policij odobrila imenovanja policijskih uradnikov.

—c Pretlakovanje Slomškovega trga. V javni seji celjskega občinskega sveta, ki se je vršila v sredo 8. t. m., je poročal za stavnbi osek obč. odb. dr. Wolf o vprašanju pretlakovanja Slomškovega trga. Obstojo načrt, da bi se del trga asfaltiral ali pa tlakoval v celoti z granitnimi kockami. Asfaltno podjetje g. Antona Reše iz Zagreba, ki tlakuje Slomškov trg s granitnimi kockami, zahteva za gori omejena naknadna dela 220.000 Din, če bi se pa trg tlakoval samo z granitnimi kockami, bi pa znašali stroški okrog 110.000 Din. Ker je pa tudi treba preštudirati ali ne bi asfaltni tlak kvaril lica starinskega trga, je bila zadeva vrnjena odesku.

—c Najdba starke v Voglajni. Za kemično tovarno v Gaberju je v sredo 8. t. m. lovil ribe g. Henrik Čuvan, med tem pa sta ga opozorila dva fanta, da leži baje v vodi pod bližnjim mostičkom velika riba. G. Čuvan je odšel tja in vrget trnek v vodo, a potegnil je iz nje kos ženske obleke. A kmalu je opazil, da leži v vodi žensko truplo. S trudom so takoj potegnili iz vode truplo, ki je bilo še toplo. Poskušali so obuditi staro z umetnim dihanjem. Obvestili so tudi rešilni odtsek, ki je takoj prispel z rešilnim avtomobilom. Močito rešilnega oddelka je nadaljevalo z umetnim dihanjem, a bilo je že prepozno. Okrožni zdravnik dr. Hočevar je ugotovil smrt ter odredil prevoz trupla v mrtvašnico okoliškega pokopališča. Utopljenka, ki je še niso mogli identificirati, je stara 65 do 70 let, srednje postave, suhljatega obraza, sivih oči in las, oblečena je v priprosto domačo obleko.

—c Rdeči križ v Celju priredi v soboto 11. t. m. od 18. do 20. v mestnem parku koncert celjske vojaške godbe. Vstopnina znaša 2 Din. Čisti dobiček je namenjen poškodovancem po toči v Dramljah in Smartnem v Rožni dolini. V isti namen se bo vršila v soboto med koncertom in v nedeljo 12. t. m. prodaja cvetic.

—c Najdena je bila v mestu denarnica s manjšo vsoto denarja. Lastnik jo dobi pri predstojništvu mestne policije.

—lj Hudo skrbil. Jelnik pazniku: Kako pa bo s čiščenjem čevljev, gospod paznik? Ali naj jih takoj postavim za vrata ali šele zjutraj?

Majdica obdaruje mamico.

Mamica ima rojstni dan. Mala Majdica izprazni svoj hranilnik, ali kaj naj ji kupi, da jo iznenadi na ta dan. Ne premišlja dolgo, za prihranjeni denar kupi svoji mami Schichtov Radion, ker ve da ji napravi s tem največje veselje. Mamica jemlje za pranje vedno samo Radion, ker

SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA

Zemlja še dolgo ne bo preobljudena

Zemlja je tako velika in bogata, da bi lahko preživljala skoraj 10 milijard ljudi

Nedavno so listi poročali, da doseže število ljudi na zemlji kmalu dve milijardi. To število je pa seveda samo približno, kajti točno število ljudi na zemlji sploh ni mogoče. Zato tudi ne moremo govoriti o pravem ljudskem šteju na vsem svetu, temveč samo o približni cennitvi prebivalstva našega planeta. Zanimivo je zasledovati porast prebivalstva zemlje vsaj v zadnjih 50-60 letih.

Leta 1874 so našli na zemlji 1400 milijonov ljudi. Leta 1890 so jih pa našli že podrugdo milijardo. Toliko jih je navajala lipka »Illustrierte Zeitung«, ki se je opirala na statistiko nemškega pisatelja in zemljepisca dr. Spiegla. Toda že takrat se je pisalo, da je na zemlji prostora najmanj še za 7550 milijonov ljudi, toda samo pod pogojem, da bi bila gostota prebivalstva na kvadratni kilometer po vsem svetu enaka. V Evropi pride povprečno na en kvadratni kilometer 69 prebivalcev, v Afriki 40, v Aziji 24, v Ameriki 20, v Oceaniji pa celo samo 1.

Treba bi bilo torej poslati iz Evrope nekaj milijonov ljudi v druge dele sveta, kar pa ni mogoče, kajti življenjski pogoji niso povsod enaki. Sahara je ogromna, toda tam ljudje ne morejo živeti, ker ni vode, ne rodovitne zemlje, pa tudi vročina je prehuda. Teoretično bi Sahara lahko sprejela še mnogo ljudi in če se posreči napraviti iz nje rodovitno pokrajino, kakor upajo njeni gospodarji, se bo dala naseliti tudi praktično. Na zemlji so pa še drugi neobljudeni kraji, pa tudi ti ne bodo vedno neobljudeni. Nobenega dvoma ni, da se bo človeštvo prej ali slej posrečilo izpremeniti tudi pustinje

v rodovitne kraje. Ze zdaj so nekatere oaze saharске pušave razširjene za več kvadratnih kilometrov rodovitne zemlje in povsod tam, kjer so podjetni ljudje kopali in kopali, dokler niso prišli do studencev, daje Sahara tako bogata pridelke, kakor nobena druga pokrajina na svetu.

V daljni bodočnosti bo torej zemlja lahko preživljala mnogo več ljudi, kakor jih preživlja zdaj. Ni se torej treba bati, da bi postalo ljudem na zemlji pretesno ali da bi jim zmanjkalo kruha. Vprašanje je seveda, kako si bodo ljudje v bodoče uredili življenje na svetu in kako si bodo razdelili zemljo, ki je za vse dovolj velika in bogata, samo mnoge meje bi morale pasti. Ne vemo, ali je točno, da se bliža število ljudi na zemlji že dvema milijardama; pa tudi če bi se bil računar zmotil za celo polovico, se našim praprasinom ne bo treba bati, da jim postane zemlja premajhna. Ze sedanje metode poljedelstva in industrije so mnogo popolnejše od onih, ki so jih poznali naši dedi. Bodoče pokolenje jih bo pa nedvomno se bolj izpopolnilo. Morda se bodo ljudje končno spametovali, morda odstranijo meje, ki ovirajo zdaj mirno sožitje med narodi in morda izpremeni človeštvo s svojim delom zemljo v pravi raj. Seveda, če pogleda človek po svetu zdaj, bi skoraj dejal, da se to ne bo nikoli zgodilo. Toda življenje gre svojo pot in samo bo pripravilo ljudi do pameti, ker bodo razmere vedno slabše, dokler človeštvo ne bo zavrglo vseh onih zmotnih idej in načel, ki so kriva sedanjih zmed.

Razprodaja knjižnice carja Nikolaja II

Iz Washingtona poročajo, da je kupila knjižnica ameriškega kongresa zgodovinsko zelo važna in dragocena dela iz knjižnice zadnjega ruskega carja Nikolaja II. Američani so kupili 1600 zvezkov obsegajočo zbirko, v kateri so zlasti važna dela o ruski socialni zgodovini, o administraciji in vojaštvu carske Rusije, dalje biografije, etnografska dela, važne razprave o verstvu, glasbi, sportu itd. Zbirka je dragocena zlasti zato, ker obsega mnoge važne dokumente in pa knjigo Petra Velikega, tiskano v Amsterdamu; ta knjiga je nekakšen uvod v splošno zgodovino stare Rusije.

Knjižnica carja Nikolaja II. je postala po revoluciji l. 1917. last države in pozneje so jo prevzeli boljševiki, ki so začeli knjige prodajati v inozemstvo. Ze lani so kupili newyorški trgovci iz carske knjižnice mnogo dragocenih knjig.

Vožnja z ukradenim avtomobilom

Trgovski potnik Porter on je znan v Parizu po svojem krasnem avtomobilu. Zato ni čuda, da so njegovi prijatelji veseli, če jih povabi na izlet z avtomobilom. Tako se je rad odzval vabilu tudi njegov prijatelj Bienvenu, ki je bil tembolj vesel, ker se je obetalo pred izletom še nekaj kozarčkov rujnega vinca. Porter on je bil napravljen dobro kupčijo in je hotel tako proslaviti svoj uspeh.

Bil je soparen večer in hladno vino je prijateljeva izborna dišalo. Ko sta bila že malo vinjena, sta sedla v avtomobil in se vozila po Parizu. Blizu kolodvora St. Lazare je pa Porter on ustavil avtomobil in stopil v bližnjo hišo, avtomobil je pa prepustil prijatelju. Čim je ostal sam, je Bienvenu začel posledice popijanja. V očeh se mu je stemnilo in v naslednjem trenutku je že trdno spal v avtomobilu. Zbudil se je šele, ko je čutil, da se avtomobil pod njim močno trese. Lahko si pa mislimo njegovo presenečenje, ko je opazil, da za volanom ne sedi Porter on, temveč dva neznanca.

Takoj je spoznal, da je bil avtomobil ukraden in da je prevzel v spanju

Elitni
Kino Matica

Danes ob 4., ½ 8. in 9 ¼
premlera razkošne operete
ob znižanih letnih
cenah

Markiza
Pompadur

Any Ahler,
Walter Jahnkuhn
Ernst Verebes,
Ida Wüst

Telefon 2124.

Vdova.

Nikar mi ne govorite o advokatih! Spoznala sem jih, ko sem imela opraviti z zapuščino po možu. Jezila sem se tako, da sem si večkrat želela, da bi moj ranjki ne bil umrl.

Sestanek.

Le pogled na uro. Točno pet je. Ali nisem točna?

Na minuto bi že bila, toda čakam tu, kakor je bilo dogovorjeno, že od včera od peth.

Zane Grey:

Skrivnostni jezdec

Roman.

— Ne bil bi mu prisodil toliko pamei, da bo znal zasnovati tak peklenski načrt, — je nadaljeval Wade. — Zdaj pa poslušajte. Ni dolgo tega, ko je Jack-Neotesanec vpričo vseh čikošev in svojega očeta zatrijeval, da kradejo živino okoliški naseljenci. Ta trditve pa ni vzbudila posebnega zanimanja. Seveda ni mogel nihče slutiti, da tiči za njo vražja preteklost. Se istega večera sem odpovedal službo in porabil ves prosti čas za zasledovanje farmarjevega sina. Zanimalo me je, kam hodi in kaj počneja. Pred leti sem mnogo vohnil, toda tako prekanega dečka, kakor je ta Jack, še svoj živ dan nisem videl. Da bi šlo daleč hitreje od rok, si je preskrbel belo lisastega konja, ki je podoben vašemu mustangu kakor jajce jajcu. Izmeril je sledove lave noge vašega konja — bojnega kopita, saj veste, in napravil je podkev, ki točno odgovarja podkvi vašega konja. Poleg tega si je omislil neko napravo, ki močno spominja na konico vaše berglje. To dvojje je vzel s seboj. Videl sem, kako je jahal čez travnik, da bi zabrisal sled za seboj; videl sem, kako je plezal po grmovju in izginil v gozdiček tam ob stezi. In trdno sem prepričan, da je tam zamenjal svojemu konju podkev na levi prednji nogi. Potem je odjahal naprej, nekaj časa je puščal za seboj dobro vidne sledove, potem si je pa zopet pridraževal zabrisati jih. Kradel je svojemu očetu živino in jo gonil daleč tja v hribe, kjer bi je naslednjega dne ne mogla najti niti jaz, niti vi. Vrh hriba, kjer se mu je zdel kraj pripraven, je razjahal konja, začel šepati na eno nogo in delati v blatu majhne pikčaste kroge, kakor da ste hodili tod vi s svojo bergljo. Malo dalje v gozdu stoji koča, kjer se sestaja s svojimi pajdasi. In pred vrati te koče pušča enake sledove kopita in berglje. To je zelo enostavno, če človek vidi, kako se dela. Rečem vam pa odkrito — če bi se mi ne bilo zdelo Jackovo početje že takoj v začetku sumljivo, bi vsi mislili, da kradete farmarjevo živino vi.

— Vrag ga vze! — je zamrmral presenečeni čikoš.
— Da, tudi meni se zdi, da bi ga lahko vzel.
Moore si je grizel ustnice in zrl nemo pred se.
— Collie sem prisegel, da ga ne bom ubil.
— Seveda, sinko moj. In to prisego morate držati. Sam bom pazil, da je ne prelomite. Collie ne smete prelomiti prisage... Kaj hočete, da bi se držala njegova huda kri vaših rok?
— Kaj naj se zgodi? Ne razumem vas, Wade. Kaj nama pomaga, da pozna va naklepe tega lopova? Resnice mi ne moreva zabrusiti v obraz, razkrinkati ga ne moreva.
— Mladi ste še, sinko moj, pozna se vam, da še niste imeli mnogo opraviti s slaparji. Ne razumete, kakšne naklepe lahko kujejo taki tiči. Jack ne krade samo svojemu očetu živine, on ne nastavlja samo vam podle pasti, temveč vara tudi tatove, ki jim prodaja ukradeno živino. Po njegovi zaslugi so njihovi vratovi v nevarnosti. Odkril bo vaše sledove, moral bo dokazati, da ste se sestajali s temi tiči. Seveda vas ne bo iz-

dal; računa pač s tem, da si boste znali že sami pomagati iz zadrege — da se preselite kam drugam ali da uredite zadevo z dvobojem. Vendar je pa njegovo početje riskantno. Slučajno pa poznam tega Smitha z brazgotino. Z njim sva se srečala že pred leti. Iz tega, kar je nama pravila Collie, se da sklepati, da Smith mlademu Bellowdsu nič kaj ne zaupa. In tako tiče za vso to pretkano igro še druge sile, ki jih lopov niti sam ne pozna, ki jim ni kos in ki ga bodo gotovo ugonobile.

— Razumem, razumem. Bogme, vse kaže, da se je fant ujel. Kaj pa če se mu naklep posreči? ... Kaj potem? Kaj bi se zgodilo v tem primeru s Collie?

— V svojih domnevah in računih nisem prišel tako daleč, da bi vam mogel odgovoriti na to vprašanje.

— Pa razmišljajte malo o tem meni na ljubo. Če se Jacku naklep posreči, če se po neumnosti ali s svojo naglo jezo ne spravi na večala — kaj bo potem s Collie?

Wade ni mogel odgovoriti na to naravno in neizogibno vprašanje iz enostavnega razloga, ker se mu je zdelo, da ni dostopno nobenemu razmišljanju.

— Vsak dan ima svoj težave, — je odgovoril.

— S svetopisemskimi izreki mi ni nič pomagano. Opraviči imava s svojeglavim, trmastim starim možem, ki obožuje svojega sina; opraviči imava z brezobzirnim, pretkanim in hudobnim cepcem, ki je zmožen vsa. In končno imava opraviči z dekletom, ki je tako plemenito in širokogrudno, da hoče žrtvovati svoje življenje, samo da poravnava svoj dolg. Ali veste, da bo pomnilo njeno smrt, če se poroči z njim?

— Da, to vem, — je odgovoril Wade mirno. Moore je obudil v njem najslabše slutnje. Ni pa hotel pokazati ne svojih občutkov, ne vtisa, ki so ga napravile nanj čikošve proseče besede.

— Torej priznate, da to ni izključeno? No torej, kaj bo s Collie?

— Če ga vzame, bo vse najino delo zaman, — je odgovoril Wade.

Wilson Moore je stopil k njemu, ga zgrabil za ramena in stresel, da se je kar opotekel.

— Tristo vragov, Wade! Vidim, da niste odkritosrčni. Vodi me za nos! — je vzkljnil hripavo.

— Le mirno, Wils. Povedal sem vam vse, kar vem.

— Kaj se morete sprijazniti z mislijo, da bo spraval ta cepc Columbo v grob? Nemogoče! Zakaj ste tako mirni? Kaj niste pri zdravi pameti? Ali pa veste še nekaj, česar mi nečete povedati?

— Pustite me pri miru, Wils. Ni čuda, da vam roje take misli po glavi. Toda pustiva to. Stvar morava prijeti pri pravem koncu — vsak iz svojega vidika. In vsak mora ravnati po svoji uvidnosti. Vi dajte, kar vam velevala vaš vest, mislite vedno samo na Collie, ne pa nase. Jaz se bom pa ravnal po svojih načelih. Ali moreva storiti še kaj več?

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijerskih trgovinah.

Od bogoslovca do komunističnega prvaka

V interesu revolucije je Stalin izdal in ovdal svoje najožje sotruidnike

Govor diktatorja sovjetske Rusije o novih načelih gospodarske obnove te ogromne države je povečal zanimanje za Stalina. Stalinov življenjepis pojasnjuje marsikaj o njegovem železnem značaju. Nedavno je izšla v Nemčiji obširna knjiga, ki jo je napisal Stalinov rojak Essad bej, ki dobro pozna Leninovega naslednika. V obliki življenjepisnega romana navaja Essad bej nove zanimive, doslej še neznane podrobnosti iz Stalinovih otro-

skih let in sploh iz njegovega življenja. Avtor opisuje otroška leta, ki jih je preživel Stalin v delavnici svojega očeta v kavkaškem mestecu Gori. Ko je mladi Džugašvili, kakor se piše Stalin, nekoliko odrasel, ga je poslal njegov oče, čevljar po poklicu, v semenišče, ker je iskreno želel, da bi postal njegov sin duhovnik.

Stalin se je pa že v mladih letih ogreval za revolucionarno propagando in tako je zbral leta 1908. okrog sebe slušatelje bogoslovnega seminarja, ustanovil je tajno organizacijo, čije člani so se zbirali samo ponoči v spalnici pri postelji mladega Džugašvilija in ob svečah so proučevali Marxov nauk. Policija je pa kmalu izsledila organizacijo revolucionarne mladine. Detektivji so preiskali sobo, v kateri je spal Stalin, in dobili so bogat plen. Našli so revolucionarne proklamacije in pozive k oboroženemu nastopu proti vladi. Stalin je bil seveda takoj izključen iz seminarja. Toda na dan njegove izključitve se je pripetilo nekaj neverjetnega, nečuvnega. Ravnatelj seminarja je dobil od izključenega gojenca pismo, v katerem so bili imenoma navedeni vsi udeleženci tajnih sestankov. Ovađstvo velja na Kavkazu za največjo podlost. Džugašvilijevi prijatelji so bili silno presenečeni in niso mogli verjeti, da jih je izdal iniciator revolucionarne organizacije sam. Vsi so bili izključeni iz seminarja.

Revolucionarna stranka je postavila Stalina pred svoje sodišče in obravnava se je vršila v stanovanju delavca Sturua, ki je baje privedel Stalina v revolucionarne vrste. Na prvo in glavno vprašanje, ali je res, da je izdal svoje tovariše, je Stalin mirno odgovoril, da je res. Potem je pa vstal in izjavil: »Tovariši, stranka ima malo članov. Služatelji seminarja so bili obojejeni služiti cerkvi, jaz sem jih pa rešil za revolucijo. Po izklju-

čitvi iz seminarja jim je povratek v buržuazno družbo onemogočen. Hočeš nočeš morajo postati naši somišljeniki. Moja ovađba je prinesla stranki 12 revolucionarjev, pripravljenih na vse.«

In strankino sodišče je dalo Stalinu prav. Ta Stalinov nastop je zelo značilen tudi za njegov nedavni govor o novih smernicah v gospodarski obnovi Rusije. Stalin se ne boji odkrito nastopiti proti javnemu mnenju, pa tudi svoje prejšnje nazore energično zavrača, če spozna, da so bili smotni. Zato ni čuda, da ima mnogo sovražnikov in da je vedno bolj osamljen.

Essad bej opisuje sedanje Stalinovo življenje in pravi, da spominja na življenje puščavnika. Zgodaj zjutraj odhaja z doma v bližini Moskve v Kreml, svoj dom zaklene in odpelje se v enem izmed šestih do petdeset enakih sivih avtomobilov. Šoferji redko vedo, v katerem avtomobilu se pelje Stalin. V Kremlu prebije Stalin ves dan navadno do pozne noči, tam tudi obeduje, je navadna kavkaška jedila, ki mu jih pripravlja suženjsko udani, mali pisarni Gruzini, ki nima pojma o boljše vizmu, pač je pa zelo ponosen na to, da je dosegel njegov rojak politično moč, kakršne niso poznali niti gruzinski knezi, pred katerimi je v svojih otroških letih trepetal.

Milijoni za kolonijalno razstavo

Pariška kolonijalna razstava vzbuja zanimanje po vsem svetu. Kako ogromna je ta razstava, nam pričajo stroški za njo. Generalni komisariat razstave je potrošil že pred otvoritvijo nad 300 milijonov frankov, francoske kolonije pa nad 80 milijonov. Vse ti pa niso izdatki državi, ki se udeležujejo razstave v posebnih paviljonih, niti stroški koncesionarjev in zasebnih razstavljalcev. Ureditev razstavišča, naprava cest, vodovod, električna razsvetljava, kanalizacija in druga dela v zvezi z razstavo so veljala 40 milijonov, pariški oddelek 23 milijonov, informacijsko poslopje 16 milijonov, poslopje kolonijalne umetnosti 800.000, razstava Indokine pa 25 milijonov frankov. Živalski vrt in njega vzdrževanje do konca razstave bo stalo 4 milijone frankov. Več milijonov je moral investirati tudi podjetnik, ki je dobil v najem oba otočka na jezeru. Težki milijoni so šli kot rečeno za razstave poedinih držav. Vseh razstavljalcev je okrog 450.

Privatni podjetnik je zgradil na razstavi krožno železnico. Pred vrati Pariza je zraslo naravnost magično ogromno mesto, ki združuje v sebi vse, kar morejo pokazati francoske kolonije. Vse kaže, da bo razstava v glavnem obsegu ponovno otvorjena prihodnje leto. Z nekaterimi podjetniki in razstavljalci se že vrše pogajanja, da bi poiskrbeli, da ostanejo njihove atrakcije na razstavi čez zimo.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Pred novim poletom v stratosfero

Primer, prof. Piccarda, ki se mu je posrečilo prodreti v stratosfero, mika tudi druge učenjake in letalce. Oglašajo se možje, ki pravijo, da bi se dal polet v stratosfero kombinirati tako, da bi si pomagali deloma z zrakoplovom, deloma pa z balonom.

Iz Friedrichshafna poročajo, da sta se oddolila za kombinirani polet v stratosfero lipski profesor dr. Weickmann in ruski raziskovalec Molčanov. Dvig niti se hočeta v balonu, ki bo pritrjen k Zeppelinu. Raziskovalca bosta osebnostno nadzorovala vse priprave. Balon, v katerem se hočeta dvigniti, je obenem signalni balon in izdelala ga je ista tovarna, kakor Piccardov balon.

Plačaj, čeprav nisi kupoval

Bivši ravnatelj pariškega gledališča des Champs-Élysées Andre Daven in zvezda Moulin Rougea Yvonna Legeay sta se imela več let rada in živela sta v divjem zkaonu. Potem sta se pa ločila, toda ostala sta dobra prijatelja. Daven je prepustil svoji ljubici stanovanje, plačal je najemino za celo leto vnaprej in ji dal še nekaj pohištva. Gospodična Yvonna si je pa hotela stanovanje na novo opremiti in ker je poznala dober okus svojega bivšega ljubčka, ga je prosila, naj jo spremi v trgovino in ji pomaga izbrati pohištvo. Daven je ustregel njeni želji in v trgovini je tako temeljito delil nasvete, da je trgovec mislil, da je on sam kupec. Nakupila sta za 50.000 frankov pohištva, gospodična Yvonna je odplačala na turnejo v Alžir, Daven je postal ravnatelj filmske družbe, s katero je odplačeval še dalje v Afriko.

Tam ga je pa pričela strupena muha in Daven je dobil spalne bolezni. Ko se je zdrnil, so mu izročili račun pariške trgovine za pohištvo, dostavljeno njegovi bivši ljubici. Možno pa ni hotel plačati, češ, da je samo svetoval in izbral, ni pa kupoval. Zadeva je prišla pred sodišče, ki je obsodilo Davena in njegovo bivšo ljubico, da morata plačati za pohištvo 50.000 frankov. Toda Daven se je pritožil in pravi, da pod nobenim pogojem ne bo poravnal računa.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Pred sodiščem.

— Zaradi pomanjkanja dokazov ste oproščeni obtožbe, da ste ukradli zlato uro.

— To torej pomeni, da jo lahko obdržim, kaj ne?

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higijske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani. Šelenburgova ulica šte. 3.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

ELEKTR. INSTALATERJI

POZOR!

Raznovrsten star instalacijski material poceni prodam. Vprašanje na naslov: Domače trgovine predenja i tkanja d. d., Dugaresa. 2038

SLAŠČICARSKEGA

POMOČNIKA

mlajšega, verziranega v vseh v stroko spadajočih delih, sprejme Josip Rajster, Kočevje. 2037

HISO,

prilpavno za pekarno, v prometnem kraju kupim. Ponudbe z natančnim opisom in navedbo cene na naslov: Simon Vuzem, Sp. Poljskava. 2036

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja

lekarna Dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c. 6.

BUKOVA DEVA

TRBOVELJSKI

PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta šte. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

2039

2038

2037

2036

2035

2034

2033

2032

2031

2030

2029

2028

2027

2026

2025

2024

2023

2022

2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

2014

2013

2012

2011

2010

2009

2008

2007

2006

2005

2004

2003

2002

2001

2000

1999

1998

1997

1996

1995

1994

1993

1992

1991

1990

1989

1988

1987

1986

1985

1984

1983

1982

1981

1980

1979

1978

1977

1976

1975

1974

1973

1972

1971

1970

1969

1968

1967

1966

1965

1964

1963

1962

1961

1960

1959

1958

1957

1956

1955

1954

1953

1952

1951

1950

1949

1948

1947

1946

1945

1944

1943

1942

1941

1940

1939

1938

1937

1936

1935

1934

1933

1932

1931

1930

1929

1928